



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně J. N.**, proti **žalovanému Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 30 Ca 509/2000 - 44 ze dne 28. 11. 2003,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 30 Ca 509/2000 - 44 ze dne 28. 11. 2003 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 30 Ca 509/2000 - 44 ze dne 28. 11. 2003, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí č. j. 1989/2000/FŘ/130 ze dne 3. 7. 2000 a jemu předcházející rozhodnutí Finančního úřadu v Uherském Brodě č. j. 48910/99/338920/4099 ze dne 9. 11. 1999 a věc vrácena stěžovateli k dalšímu řízení. Důvodem zrušení obou rozhodnutí krajským soudem byla skutečnost, že přezkoumání rozhodnutí může být podle § 55b odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), zahájeno nejpozději do dvou let následujících po roce, v němž nabylo přezkoumávané rozhodnutí právní moci. Tím, že stěžovatel přezkoumával nepravomocné rozhodnutí, porušil § 55 odst. 2 a § 2 odst. 1 zákona a jeho rozhodnutí je tak nezákonné.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalobkyně ve své žalobě ze dne 15. 10. 2000 neuvedla žádné skutkové důvody, pro které žalobu podávala. Sama si v takto podané žalobě vyhradila, že návrh doplní. To se stalo až dne 28. 12. 2000. Žalobkyně tedy žalobu doplnila

až po uplynutí zákonné lhůty pro podání žaloby a současně i pro vymezení rozsahu a důvodů napadení. Tuto námitku stěžovatel uplatnil již v řízení před krajským soudem, když poukazoval na to, že při přezkouvání nezákonnosti rozhodnutí správních orgánů v řízení podle hlavy druhé, části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), platí zásada dispoziční a soud je tak oprávněn přezkoumat zákonnost napadeného správního rozhodnutí pouze v tom rozsahu, v jakém žalobce považuje toto rozhodnutí za nezákonné. Krajský soud se však touto stěžovatelem uplatněnou námitkou ve svém rozsudku nezabýval. To je dle stěžovatele důvodem pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kromě toho stěžovatel napadá i právní závěr, k němuž krajský soud dospěl, neboť ze žádného ustanovení zákona nevyplývá, že by institut přezkoumání daňových rozhodnutí upravený v § 55b zákona bylo možné použít výhradně a pouze pro nápravu rozhodnutí, která jsou již v právní moci. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby napadený rozsudek Krajského soudu v Brně byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že důvody stěžovatelem uváděné jsou toliko jeho snahou zvrátit pro něj nepříznivé rozhodnutí, které bylo vydáno po právu. Krajský soud neměl dle žalobkyně jinou možnost, než rozhodnutí stěžovatele zrušit. Z obsahu vyjádření Nejvyšší správní soud dovozuje, že žalobkyně navrhuje zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Z obsahu soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující pro posouzení této právní věci rozhodující skutečnosti: žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí stěžovatele k poštovní přepravě dne 17. 10. 2000, jak vyplývá z podacího razítka. V žalobě bylo pouze specifikováno, jaké rozhodnutí stěžovatele je napadáno, a dále v ní byla obsažena žádost o to, aby soud toto rozhodnutí i rozhodnutí jemu předcházející přezkoumal. Žalobkyně avizovala doplnění žaloby společně s doložením plné moci advokáta, který ji bude zastupovat. Dne 24. 11. 2000 byla žalobkyni doručena výzva k zaplacení soudního poplatku, zároveň byla vyzvána k doložení plné moci advokáta. Dne 8. 12. 2000 byla žalobkyni v reakci na žádost jejího právního zástupce, který doložil plnou moc, prodloužena lhůta k doplnění žaloby do 20. 12. 2000. Dne 27. 12. 2000 právní zástupce žalobkyně zaslal zdůvodnění žaloby. Dne 8. 8. 2001 bylo krajskému soudu podáno vyjádření stěžovatele k žalobě, v němž namítal, že stěžovatelka ve lhůtě pro podání žaloby neuvedla žádný žalobní bod a učinila tak až po jejím uplynutí. Krajský soud dne 23. 4. 2002 učinil dotaz na podací poštu, které žalobkyně podala žalobu k doručení, ohledně data jejího podání. Pošta P. krajskému soudu odpověděla, že se tak stalo dne 2. 10. 2000, a sice v L., kam „poštovna v P. patří“. Po 1. 1. 2003 krajský soud pokračoval v projednávání věci podle právního stavu účinného od tohoto data, tedy podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a napadené rozhodnutí stěžovatele i jemu předcházející rozhodnutí zrušil, přitom přisvědčil části námitek žalobkyně obsažených v doplnění žaloby. Rozsudek krajského soudu byl stěžovateli doručen dne 14. 1. 2004, ten jej dne 27. 1. 2004 napadl kasační stížností.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek krajského soudu vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je přípustná, neboť z jejího obsahu je zřejmé, že míří na nezákonnost napadeného rozsudku a vady řízení z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal. Byl přitom zásadně vázán rozsahem kasační stížnosti a jejími důvody, nad jejich rámec napadený

rozsudek přezkoumával za podmínek podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Žalobkyně brojila proti rozhodnutí stěžovatele v říjnu 2000. Podle § 249 odst. 2 o. s. ř. v tehdy platném znění žaloba musela kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadala, vyjádření, v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu, a jaký konečný návrh činí. Podle § 250b o. s. ř. v témže znění pak žaloba musela být podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, pokud zvláštní zákon nestanovil jinak. Zmeškání lhůty nebylo možno prominout. Podle § 250h o. s. ř. v témže znění pak až do rozhodnutí soudu mohl žalobce rozsah napadení správního rozhodnutí omezit; rozšířit jej však mohl jen ve lhůtě podle § 250b. Obdobnou právní úpravu obsahuje i s. ř. s. účinný od 1. 1. 2003.

Ze shora uvedeného vyplývá, že za situace, kdy nebylo zvláštním zákonem stanoveno jinak, musela žalobkyně ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, tedy od doručení rozhodnutí stěžovatele, podat žalobu a uvést důvody, ve kterých spatřuje nezákonnost rozhodnutí, které napadala, přitom po uplynutí této lhůty bylo možno rozsah, jímž byla determinována přezkumná činnost krajského soudu ve vztahu k napadenému rozhodnutí stěžovatele, toliko zúžit, nikoli však rozšířit. Uplatnil-li stěžovatel již v řízení před krajským soudem, konkrétně ve svém vyjádření k žalobě, námitku v tom směru, že žalobní bod byl žalobkyní vymezen až po uplynutí lhůty k podání žaloby, což koresponduje s jeho tvrzeními obsaženými nyní v kasační stížnosti, pak pro posouzení této námítky Nejvyšším správním soudem je zapotřebí přezkoumat úvahu krajského soudu, z níž by vyplynulo, z jakého důvodu této zásadní námítce stěžovatele uplatněné v průběhu řízení před ním nepřisvědčil. Uvádí-li však krajský soud v rozsudku toliko obecné konstatování, že napadené rozhodnutí stěžovatele přezkoumal „na základě včas podané žaloby“ (str. 3 napadeného rozsudku označená číslem „- 2 -“, č. l. 45), pak není, čeho by Nejvyšší správní soud na jeho úvaze ohledně včasnosti podání řádné žaloby mohl přezkoumat. Bez ohledu na skutečnost, že otázku splnění podmínek pro meritorní projednání žaloby si krajský soud při přezkumu rozhodnutí správních orgánů musí posoudit sám z moci úřední, byla-li mezi účastníky řízení tato otázka spornou, musí být z rozhodnutí krajského soudu seznatelné, jak tato otázka byla posouzena, v daném případě proč byla posouzena v neprospěch stěžovatele, který právě na této námítce založil svůj procesní postoj k podané žalobě. Opřel-li za shora uvedeného skutkového stavu krajský soud své rozhodnutí o splnění podmínky včasného podání řádné žaloby, aniž by z rozhodnutí vyplynulo, na základě jaké úvahy k takovému závěru dospěl či zda dokonce takovou úvahu podstoupil, nelze nyní dospět k jinému závěru, než že je napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

Je-li napadený rozsudek nepřezkoumatelným, nemůže jej Nejvyšší správní soud na základě podané kasační stížnosti přezkoumávat. Tomuto soudu nyní nepřísluší nalézat odpověď na otázku včasnosti podání řádné žaloby namísto krajského soudu, stejně tak mu za této situace nepřísluší posuzovat, co krajský soud vedlo k dotazu ohledně data podání samotné žaloby na poště, je-li z obálky zřetelné, že zásilka byla podána dne 17. 10. 2000, a jak krajský soud vyhodnotil odpověď, že zásilka byla podána dne 2. 10. 2000, když obsah zásilky byl datován dne 15. 10. 2000. Nejvyšší správní soud však musí s ohledem na zjištěný obsah soudního spisu připomenout, že lhůta dvou měsíců podávaná z § 250b o. s. ř. není lhůtou, jež by měla tzv. soudcovský charakter, a že její zmeškání nelze prominout.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu pro jeho nepřezkoumatelnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Učinil tak přesto, že stěžovateli jako správnímu orgánu by i při plném respektování rovného postavení účastníků řízení před soudy rozhodujícími ve správním soudnictví podávaného z § 36 odst. 1 věty první s. ř. s. příslušelo argumentovat zejména věcnou a právní bezvadností svého postupu, jenž byl u krajského soudu napaden, namísto obsáhlé argumentace, jíž se dožaduje zrušení pro něj nepříznivého rozsudku z formálních či procedurálních důvodů a tvrdí, že se soud žalobou neměl vůbec meritorně zabývat. Jen tak lze totiž naplnit základní smysl správního soudnictví, jímž je obecně ochrana práv osob, jejichž dotčení se měl dle jejich tvrzení dopustit správní orgán.

Pokud jde o další řízení před krajským soudem, v něm se bude krajský soud předně řádně zabývat otázkou splnění podmínek meritorní projednatelnosti žaloby a vypořádá se i s tvrzeními obou stran, jež podaly v průběhu řízení před krajským soudem i nyní v řízení o kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud ve svém novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu